

انتشارات تیسنا

پدیده قرآبی

جریان زندگی
زیر شهر تهران

مکتب نوشت

www.Keetab.ir

۱. ۷۷

۵/۵/۵

بسم الله الرحمن الرحيم
هست کلید در گنج حکیم

www.ketab.ir

سرشناسه	تراوی، پدیده، ۱۳۸۳
عنوان و نام پدیدآور	مثنوی نوشت؛ جریان
مشخصات نشر	تهران: نیسا، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری	۹۰ ص؛ ۲۱×۱۴/۵
فروست	فرهنگ و اجتماع، ۸۳
فروست	شهرتندی، ۴۸
شابک	۸۱۰۰۰۰ ریال؛ 978-600-7683-37-8
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
موضوع	داستان‌های کوتاه فارسی - قرن ۱۴
رده‌بندی کنگره	۱۲۹۵ م ۲ / ۲۱۳ ر / ۸۳۲۷ PIR
رده‌بندی دیوبند	۸۶۳/۶۲
شماره کتابشناسی ملی	۴۰۹۹۷۲۶

متر و نوشت؛ جریان زندگی زیر شهر تهران

نویسنده: پدیده ترابی

مدیر تولید: فاطمه شهبازی

چاپ یکم: تابستان ۱۳۹۵

شماره نشر: ۱۹۹

ویراستار: طیبه حسینزاده

صفحه‌آرا: سپیده امری

لیتوگرافی: البرز نوین، چاپ: دالاهو، صحافی: ساغر مهر

ناظر فنی چاپ: علی کاتب

تعداد: ۱۲۰۰ نسخه

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۸۳-۳۷-۸

۱۳	مقدمه
۱۷	توهم شبان
۱۹	روناك
۲۱	بار شیشه
۲۳	دست كجاست؟
۲۵	تئوری‌های زاد و ولد
۲۷	بخت گشا
۲۹	نكبه‌گاه
۳۱	جنیفر در وطن
۳۳	دهاتی
۳۵	پای رفاقت
۳۷	آخ! پام
۳۹	دخترك
۴۱	۸ مارس
۴۳	بخت و اقبال
۴۵	زور آزمایی مترو و آژانس
۴۷	خودكشی
۴۹	شهر فرنگ
۵۱	بودار
۵۳	صندلی پر التهاب
۵۵	طعم گس مترو

۵۸	لنگه کفشی در ماشین لباس شویی
۶۰	الو
۶۱	فرجام ارتباطات
۶۴	یونیفورم
۶۷	پای لنگ
۶۹	بازار سیار
۷۱	پیرمرد
۷۳	نفران سده
۷۶	مجرم سیار
۷۹	آکاردئون‌درن
۸۱	عروسی در م‌ترو
۸۳	روزمره‌گی
۸۶	زرد مثل
۸۸	غش
۹۰	فصل نو

آخر تصور می‌کنید از مدرنیته و دنیای آشفته و خلق و خواهی‌های بشر امروزی و رفتارهای آنان می‌آید. المرافقان به فغان آمده‌اید و از طرفی حس می‌کنید خودتان نقشی در این رفتارها ندارید، توصیه می‌کنم این کتاب را ببینید و به سراغ مطالب دیگری بروید اما اگر در میان مسائل دنیای نیمه‌مدرن و در حال‌گذار به دنبال اخلاق و روح‌انسانی می‌گردید و خود را جزئی لاینفک و تأثیرگذار در زنجیره به‌هم‌پیوسته روابط، نرم‌نگار و روح واحد انسانی می‌دانید، اصرار می‌کنم با من در این کتاب همراه باشید.

آنچه در وهله نخست سبب نگارش این کتاب شد مشاهده و توصیف رفتارهای شهروندان در قطار درون‌شهری است.

گویی پیشرفت تکنولوژی با همه مزایایی که دارد، گاهی رفتارهای انسانی متناسب با خودش را، با همان سرعت، در ایستگاه‌های متفرات جا گذاشته و بدون توجه به تکامل رفتار و عواطف انسانی به مسیرش ادامه می‌دهد. با نگاهی به عقب می‌بینیم که ابزارهای کاربردی تکنولوژی در حال تبدیل به بحرانی عظیم هستند؛ رفتارهای ناقصی که گویی از بُعد اجتماعی و فرهنگی فرصت رشد و انطباق با تغییرات سریع تکنولوژی در ابزارها را نیافته‌اند.

نگاه توسعه‌محور در زندگی کلان شهری، گاه عاملی است برای تغییر رفتار شهروندان ساکن در یک شهر؛ به طوری که تأثیر آن در ابعاد مختلف بر شخصیت و رفتار افراد جامعه دیده می‌شود. اگر این توسعه با آموزش مناسب همراه نشود، گاهی خود سبب ایجاد عادت‌ها و رفتارهای تثبیت‌شده ناپسند اجتماعی می‌شود.

من با مطالعه موردی دربارهٔ مترو، یکی از عناصر مهم شهری. تلاش کرده‌ام شرح مختصری از بخشی از واقعیت‌های زیر زمین را ارائه دهم. حمل‌ونقل شهری از جمله ارکان مهم رشد شهرنشینی و سرعت‌بخشی به آن است و با فراهم آوردن بستر مطلوب برای جابه‌جایی افراد، سبب تغییرات خُرد و کلان در ابعاد وسیعی از زندگی شهری شده است.

رُف و ارکان دسترسی سریع‌تر به امکانات شهری و سرعت‌بخشی به سفرهای رون شهری از دلایل مهم راه‌اندازی مترو بوده است. مترو نقش مؤثری در تغییر سکونت‌گاه‌های مردمی دارد زیرا اهالی شهرک‌های حاشیه‌نشین نیز برای دسترسی به بدنه اصلی شهر مجبور به استفاده از ناوگان حمل‌ونقل مناسب مانند مترو هستند.

با رشد و گسترش شهرها برنامه‌ریزی برای فعالیت‌های روزانه در زندگی شهری، با استفاده از وسایل حمل‌ونقل عمومی نقش مهمی ایفا می‌کند. سرعت زندگی شهری در کنار تغییرات زندگی در نهاد است که ظاهراً عده‌ای هنوز از لحاظ فرهنگی فرصت به‌روزشدن یا تمدن به رشد را نیافته‌اند؛ بنابراین این خود عاملی برای مطالعه رفتارهای مردم در ویاروی با زندگی مدرن است.

مترو و به‌طور کلی ناوگان حمل‌ونقل شهری رفتارهای تعریف‌شده‌ای را همراه خود می‌آورند که شاخص‌های استاندارد را می‌سازد؛ چنان‌که هر وسیله‌ای رنگ‌و‌لعاب فرهنگ و رفتار جامعه استفاده‌کننده‌اش را به خود می‌گیرد، در اینجا هم این اتفاق افتاده است.

کتاب‌های علوم اجتماعی دوران مدرسه و بزرگان ما رعایت حقوق دیگران و از خودگذشتگی و مفاهیمی از این دست را به‌خوبی شرح داده‌اند؛ اما شرایط اقتصادی و فرهنگی و سرعت در زندگی شهری و شتاب‌زدگی مردم در جابه‌جایی‌های درون‌شهری برای رسیدن به مقصد، عامل شکل‌گیری و تربیت روحیهٔ مبارزه و تندخویی شده؛ روحیه‌ای که سبب شده افراد بدون توجه به حریم شهروندی یکدیگر، گاه با بی‌احترامی، فقط کار خود را پیش ببرند.

رشد سرسام‌آور جمعیت مهاجر و غیرمهاجر برای زندگی در کلان‌شهرها، با افزایش گره‌های ترافیکی و هزینه‌های سنگین رفت‌وآمد، شهروندان را به استفاده

از ناوگان حمل و نقل ریلی سوق می‌دهد؛ یکی از بهترین وسایل حمل و نقل که گره‌های ترافیک را در می‌نوردد و با سرعت بیشتر و صرفه‌جویی در زمان مردم را یاری می‌کند، اما رفتارشناسی ما در استفاده از مترو جای بحث دارد.

کتاب پیش رو در بردارندهٔ تجربیات شخصی نگارنده در مواجهه با ماجراهایی است که در قالب واقعیت در مترو رخ داده است. بخش دیگر آن توضیح و توصیف شرایط زندگی مسافرانی است که یا به واسطه تعریف و نقل قول خودشان به ثبت رسیده یا مشاهده نگارنده از شرایط رخ داده، عامل نگارش آن‌ها بوده است.

از آن‌جا که زندگی شهری سرعت و شتاب بسیاری پیدا کرده و فرصت خواندن مطالب سنگین و طولانی در حوصلهٔ بیشتر خوانندگان امروزی نیست، به نظر می‌رسد مطالب مختصر، به صورت داستان کوتاه، بهترین روش برای ارائهٔ مطالب و دیدگاه‌ها به شهروندان پرمشغله باشد. شهروندانی که همان‌گونه که با شتاب فراوان تماشای به رسیدن به مقصد دارند می‌خواهند با صرف کمترین زمان و از کوتاه‌ترین مسیر مطالعه کنند. از این رو تلاش شده این داستان‌ها با حوصلهٔ مسافران پرشتاب در حاشیهٔ امروزی مطابقت داشته باشد.

اما در نهایت، قضاوت رفتاری - اخلاقی رویدادها و موفقیت انتقال مفاهیم و نکته‌های داستان‌ها را به خوانندهٔ گرامی سپاریم و تحلیل رفتار و آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی در این داستان‌ها را به کارشناسان خبره واگذار می‌کنیم.

این اثر با حمایت بزرگواری به ندرت رسید که طبع بلند و خضوع همیشگی‌شان مانع از آوردن نام ماندگارشان می‌شود و نگارنده تا ابد مدیون ایشان خواهد بود. بدون شک آثاری که از بطن جامهٔ سخن می‌گیرند نیازمند همراهی و مشارکت هستند و من بر این اساس قدردان تمام داستان و به‌ویژه هم‌نوردان متروسوارم هستم.

از آنجایی که در تلاشم مجموعه‌هایی از این دست تهیه کنم از خوانندگان و کارشناسان محترم تقاضا دارم برای پر بارتر شدن این مجموعه‌ها، نظرها، پیشنهادها و انتقادهای خود را با نگارنده در میان بگذارند (torabi.padideh@gmail.com).

پدیده ترابی

تابستان ۱۳۹۵